

Ο Νιόνιος επιλέγει τη δύσκολη οδό

Η αυτοβιογραφία του Διονύση Σαββόπουλου είναι ένα βιβλίο που δεν μπορείς να αφήσεις από τα χέρια σου

Κείμενο

Εμυ Ντούρος

● **Εν συντομία**
Μια ολόκληρη εποχή με τις εικόνες, τους ηχούς και τις μουσικές της περιχλωμένης στις σελίδες της έκδοσης «Γιατί τα χρόνια τρέχουν χύμα».

● **Γιατί ενδιαφέρεται**
Ο Σαββόπουλος έχει δεχτεί κριτική κατά καιρούς για τις αμφιλεγόμενες πολιτικές επιλογές του. Ωστόσο, δεν μπορεί να μην τον αναγνωρίσει ότι είχε πάντα το θάρρος να εκφράζεται ανοιχτά.

Δεν είναι εύκολο να παραδεχτεί κανείς τις δύσκολες αλήθειες για τον εαυτό του. Πόσο μάλλον δημόσια. Ο Διονύσης Σαββόπουλος το τολμάει με το βιβλίο του «Γιατί τα χρόνια τρέχουν χύμα» και κερδίζει. Καταρχάς τον σεβασμό αλλά και την αφοσίωση του αναγνώστη. Η αυτοβιογραφία του τραγουδοποιού, προς ημίν του, δεν είναι αυτοαγογγραφία. Θα ήταν πολύ εύκολο να γράψει για τους μεγάλους σταθμούς της μακράς πορείας του, για τις στιγμές αποθέωσης από το κοινό, για τη φωτεινή πλευρά του εαυτού του και το πόσο αγαπητός είναι όλες αυτές τις δεκαετίες. Ακόμη και αυτό θα ήταν εντάξει στην εποχή του Instagram. Ο Σαββόπουλος όμως επιλέγει τη δύσκολη οδό. Επιχειρεί να δει τον εαυτό του με τα μάτια του παρατηρητή. Αυτό σημαίνει πως δεν ξεχνά τις φορές που υπήρξε εγωιστής και άδικος, με συμπεριφορές που σήμερα του φαίνονται ακατανόητες. Και πάλι όμως, πώς θα μπορούσε να απαλλαγεί κάποιος από όλα αυτά; Θα ήταν μισός άνθρωπος.

Το βιβλίο διαπερνά όλη τη ζωή του έως σήμερα, ξεκινώντας από την ημέρα που, παθί ακόμη, κήθηξε από τους γονείς του. Από τότε βρήκε και έχασε τον προσορισμό του αρκετές φορές. Ωστόσο, πάντα ο δρόμος στον οποίο βάδιζε ήταν ο

δικός του. Και δεν είναι καθόλου δεδομένο αυτό. Ο Σαββόπουλος είναι χαρισματικός αθηναίτης, το ξέρουμε από παλιά. Κι εδώ καταφέρει και διατηρεί το χαρακτηριστικό τμήνγκ και τον γόργαρο ρυθμό του που σφράγισαν τα τραγούδια του. Το βιβλίο του διατηρεί μια αξιοζήλευτη προφορική ομιλία, καθώς πρόκειται όντως για αποτύπωση προφορικού λόγου. Συγκεκριμένα, ο τραγουδοποιός το αφηγήθηκε σε δύο συνεργάτες του. Εξού και όσο το διαβάζεις είναι σαν να ακούς τη φωνή του. Νιώθεις το χαμόγελο όταν περιγράφει τη γνωριμία με τη γυναίκα του, Άσπα, τις ασθματικές ανάσες και τα κομπόζοματα, όταν οι ιστορίες δυσκολεύουν, όπως εκείνες της περιόδου που βασανίστηκε από τη κούντα.

Από τη Θεσσαλονίκη στην Αθήνα
Το βιβλίο ανοίγει με εικόνες από τη Θεσσαλονίκη των Δεκεμβριανών. «Γεννήθηκα και μεγάλωσα μέσα σε ερείπια που κρατούσαν ακόμη την αντανάκλαση ενός μεγαλείου που προΐπάρξε. Μιας Θεσσαλονίκης χριστιανών, εβραίων και μουσουλμάνων. Μιας Θεσσαλονίκης κοσμοπολιτικής θυμάται, και νιώθεις πως βλέπεις και μυρίζεις τη γειτονιά του με τα ωραία αν και παρρηκασμένα αρκοντικά και τους εγκαταλελειμμένους κήπους με τα παγόνια την περίοδο του Εμφυλίου. Μια εποχή που, όταν από τα ραδιόφωνα δεν ακουγόταν παράνομα το BBC, έπαιζαν τα αρχοντορεμπέτικα του Μουζάκη και του Σουγιουλ αλλά και η «Αρχόντισσα» του Τσιτσάνη.

Μαθαίνουμε πώς του μπήκε το μικρόβιο της σύνθεσης (όταν παιδί έπρεπε να μείνει στο κρεβάτι με το ζόρι έφτιαχνε στο μυαλό του τραγούδια για να περνάει η ώρα), πώς άρχισε να παίζει κιθάρα και πώς πήρε τη μεγάλη απόφαση να φύγει από τη Θεσσαλονίκη και να κατέβει με οσοστό στην Αθήνα. Το πρώτο διάστημα στην Ξενή γι' αυτόν πόλιν ήταν πολύ δύσκολο. Πολ-

Ο καλλιτέχνης βρήκε και έχασε τον προσορισμό του αρκετές φορές αλλά ο δρόμος στον οποίο βάδιζε ήταν πάντοτε ο δικός του

Ο τραγουδοποιός βλέπει τον εαυτό του με τα μάτια ενός παρατηρητή, αποφεύγοντας να αυτοαγογγραφηθεί

Ο INFO
Το βιβλίο «Γιατί τα χρόνια τρέχουν χύμα» του Διονύση Σαββόπουλου κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη

λές φορές δεν είχε να φάει και αναγκαζόταν συχνά να κοιμάται όπου έβρισκε. Η καταγραφή του για τους μουσικούς και τις μιμούδι είναι πολύτιμη – στην ουσία αποτυπώνει την ιστορία της μουσικής κοινότητας μιας ολόκληρης εποχής. Εξίσου σημαντική είναι και η περιγραφή του για το πώς γεννήθηκαν τα τραγούδια του που με τα χρόνια έγιναν και δικά μας.

Κλείνοντας τους παλιούς λογαριασμούς
Ο Σαββόπουλος αναφέρεται συχνά και στη δύσκολη σχέση του με την Αριστερά όπως εξελίχθηκε από τα νεανικά του χρόνια και μετά. «Η ρήξη μου με το κοινό το '88-89 με το "Κούρεμα" στο Zoom της Πλάκας ήταν η σκληρότερη της ζωής μου, αλλά το άντεξα. Το 'χω κάπως σαν παράσημο» γράφει για την περίοδο κατά την οποία έκανε πολιτική στροφή και για την οποία δέχτηκε σκληρή κριτική (και ακόμη δέχεται). «Με το "Κούρεμα" έκανα στροφή προς τη Δεξιά μαινιολιμένος με τον ψευδοπροδευσισμό της εποχής και την αλαζονεία του. Ήταν ένας προδευσισμός νεφελώδης, αντιπαραγωγικός, πολύ κουλτουριάρικος κι εντελώς αντιπνευματικός» σημειώνει. Ωστόσο, δεν էληγει επαρκώς πώς μπορεί κάποιος να περάσει στην άλλη πλευρά, και συγκεκριμένα σε έναν πολιτικό κόμμα που, εκείνη την εποχή τουλάχιστον, ήταν ακόμη ταυτισμένος με τις διώξεις των πολιτικών του αντιπάλων.

Προς το τέλος του βιβλίου νιώθεις πως ο Σαββόπουλος, πέρα από το να αφηγηθεί όσα βίωσε, θέλει να κλείσει τους παλιούς λογαριασμούς. Ζητάει δημόσια αρκετές συγγνώμες από όσους σέβηκαν στην καλλιτεχνική πορεία του αλλά και στην προσωπική ζωή του. Αναφέρεται μεταξύ άλλων στην παρεξήγηση με τον Θάνο Μικρούτσικο (ποτέ δεν αποκαταστάθηκαν ουσιαστικά οι σχέσεις τους) και την απότομη συμπεριφορά που είχε κάποιες φορές απέναντι στους μουσικούς του, ενώ προχωράει σε πιο προσωπικά θέματα, όπως οι δυσκολίες που πέρασαν με τη γυναίκα του στον γάμο τους και η χειροδικία απέναντι στα παιδιά του όταν ήταν μικρά. Ακόμη κι αν κάποιος από αυτές τις εξομολογήσεις είναι στα όρια του ιδιαιτέρως προσωπικού, δεν γίνεται να μην αναγνωρίσει κάποιος το θάρρος του να απογυμνώσει πλήρως την ψυχή του. Ο Σαββόπουλος εντέλει καταφέρνει να «νωθεί», εκπληρώνοντας τη βαθιά του επιθυμία.